

Consell General de les Valls

Acta Núm. 18/90

**Sessió Tradicional de Sant Tomàs
del dia 21 de desembre de 1990.**

El dia vint-i-u de desembre de mil nou-cents noranta, divendres, s'ha reunit a Casa de la Vall el M.I. Consell General de les Valls en la Sessió Tradicional de Sant Tomàs, que ha estat convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de la M.I. Assemblea, i amb l'ordre del dia següent:

- 1. Celebració de la Santa Missa.**
- 2. Pagament dels Tributs Eclesiàstic, Llot i Redre.**
- 3. Recepció del Tradicional Present.**
- 4. Confecció de la Setena per al càrrec de Batlle Episcopal.**
- 5. Examen i aprovació, si escau, pel procediment de lectura única, del Projecte de Llei de modificació de l'article 2 del Reglament d'Aplicació Núm 6, i dels articles 3 i 4 del Reglament d'Aplicació Núm. 10 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.**
- 6. Informe del lliurament de la Quèstia a S.E. el Copríncep Episcopal.**
- 7. Informació sobre la situació actual del procés constituent.**
- 8. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de Llei de modificació de l'article 7 de la Llei sobre la Pensió de Vellesa No Contributiva.**
- 9. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de Llei de modificació de la Llei de creació de l'Ens Forces Elèctriques d'Andorra (F.E.D.A.).**
- 10. Debat relatiu a les preguntes formulades pels MM.II. Srs. Jordi Font Cabanes, Enric Pujal Areny i Josep Cases Baró, relatives a l'àmbit sanitari, (Reg. Núm. 414-A).**

11. Resposta oral del M.I. Govern, a la pregunta formulada pels MM.II. Srs. Jordi Font Cabanes, Enric Pujal Areny i Albert Pintat Santolaria, relativa a l'execució del Pressupost General de 1990, (Reg. Núm 423-A).

12. Resposta oral del M.I. Govern, a la pregunta formulada pels MM.II. Srs. Jordi Mas Torres, Josep Garrallà Rossell i Josep Cases Baró, relativa a la Radiodifusió, (Reg. Núm 436-A).

13. Proposta de resolució de la sol.licitud Núm. 53.438, presentada pels Srs. Simó Duró Coma, Jordi Llovera Massana i Roger Rossell Vilaginés.

14. Proposta de resolució de la sol.licitud Núm. 55.304, presentada pels Srs. Simó Duró Coma, Jordi Llovera Massana i Roger Rossell Vilaginés.

Sota la presidència dels MM.II. Srs. Josep Mª Beal Benedico i Josep Casal Puigcernal, Síndic i Sub-Síndic Generals, assisteixen els membres següents:

Per Canillo	Els MM.II. Srs. Climent Palmitjavila Torres, Antoni Casal Mandicó, Jordi Font Cabanes i Miquel Casal Casal.
Per Encamp	Els MM.II. Srs. Roc Rossell Dolcet, Jordi Mas Torres, Isidre Torres Pons i Enric Pujal Areny.
Per Ordino	Els MM.II. Srs. Joan Naudi Ambatlle, Enric Dolsa Font, Joan Martínez Benazet i Josep M ^a Armengol Adellach.
Per La Massana	Els MM.II. Srs. Francesc Grau Esplandiu, Josep Garrallà Rossell, Josep M ^a Rossell Pons i Xavier Montané Esplandiu.
Per Andorra la Vella	Els MM.II. Srs. Jordi Farràs Forné, Antoni Armengol Vila, Robert Cassany Vila i Josep Anton Ribes Roca.
Per Sant Julià de Lòria	Els MM.II. Srs. Joan Jordi Areny, Josep Cases Baró, Albert Pintat Santolaria i Joan Obiols Camillo.
Per Escaldes-Engordany	Els MM.II. Srs. Miquel Aleix Areny, Marcel·lí Albós Riba, Ramon Canut Bové i Xavier Esport Miró.

A un quart d'onze del matí, el Reverend Sr. Blai Fortuny, Arxiprest del Principat, oficia la Santa Missa a la Capella de Sant Ermengol de la Sala de Sessions del M.I. Consell General. Han assistit igualment a la celebració litúrgica el M.I. Sr. Oscar Ribas Reig, Cap de Govern; el M.I. Sr. Francesc Badia Batalla, Veguer Episcopal; els MM.II. Srs. Jaume Bartumeu Cassany, Guillem Benazet Riba, Joan Santamaria Tarré, Candid Naudi Mora, Antoni Armengol Aleix i Ladislau Baró Solà, tots Consellers Executius; els Hbles. Srs. Cònsols Majors i Menors de les Parròquies; els Hbles. Srs. Batlles i els Srs. Notaris de les Valls.

Finalitzada la cerimònia religiosa, el M.I. Consell General es constitueix en la Sala de Sessions on, el M.I. Sr. Síndic General informa que avui es tractarà fins al punt setè de l'ordre del dia i que la continuació es farà després de Reis i es convocarà oportunament.

Seguidament, saluda al Sr. Youri Afanassiev, Rector de l'Institut Nacional d'Història i Arxius de Moscou, Diputat del Poble de la Unió Soviètica, que es troba entre el públic, el qual, trobant-se de visita a Andorra per donar una conferència, assistirà excepcionalment a la present sessió.

A continuació, i sota el control dels Cobradors, MM.II. Srs. Joan Obiols Camillo i Ramon Canut Bové, els Hbles. Srs. Cònsols Majors i Menors de les Parròquies procedeixen, per ordre protocol·lari, a lliurar els Tributs Eclesiàstic, Llot i Redre, d'acord amb la relació següent:

Parròquia	Eclesiàstic	Llot	Redre
Canillo	1.500 PTA	500 PTA	28,80 PTA
Encamp	1.500 PTA	500 PTA	19,20 PTA
Ordino	1.500 PTA	500 PTA	19,20 PTA
La Massana	1.500 PTA	500 PTA	28,80 PTA
Andorra la Vella	1.500 PTA	500 PTA	24,80 PTA
Sant Julià de Lòria	1.500 PTA	500 PTA	16,80 PTA
Escaldes-Engordany	1.500 PTA	500 PTA	24,80 PTA

El total recaptat, que suma 14.162,40 Pessetes, és ingressat a la Caixa del M.I. Govern.

3. Recepció del Tradicional Present.

El M.I. Sr. Síndic General informa que el "Present" es rebrà al final, com de costum, quan es suspengui la sessió i que enguany, per voluntat de l'Excm. Sr. Copríncep Episcopal, es donarà directament a dos establiments de caràcter social del Principat, en concret a la Residència Solà d'Enclar i a l'Escola Especialitzada Verge de Meritxell.

4. Confecció de la Setena per al càrrec de Batlle Episcopal.

El M.I. Sr. Síndic General demana als MM.II. Srs. Consellers Generals que vulguin proposar els noms que han de figurar en la Setena per a proveir el càrrec de Batlle Episcopal, quedant configurada com segueix:

Canillo	Miquel Casal Casal
Encamp	Roc Rossell Dolcet
Ordino	Enric Dolsa Font
La Massana	Joan Gabriel Estany
Andorra la Vella	Jordi Farràs Forné
Sant Julià de Lòria	Joan Canturri Roca
Escaldes-Engordany	Xavier Espot Miró

5. Examen i aprovació, si escau, pel procediment de lectura única, del Projecte de Llei de modificació de l'article 2 del Reglament d'Aplicació Núm. 6, i dels articles 3 i 4 del Reglament d'Aplicació Núm. 10 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

El M.I. Sr. Síndic General explica que es proposa tractar aquest punt per lectura única, a fi de que les modificacions puguin entrar en vigor al primer de gener i demana al M.I. Sr.

Joan Martínez que vulgui explicar el parer de la Comissió legislativa de Sanitat i Benestar Social.

El M.I. Sr. Joan Martínez diu que la Comissió veu bé que s'accepti el Projecte de Llei presentat, així com la correcció de l'error de càlcul detectat.

No havent-hi més observacions, el M.I. Sr. Síndic General declara **aprovada per assentiment** la Llei de modificació de l'article 2 del Reglament d'Aplicació Núm. 6, i dels articles 3 i 4 del Reglament d'Aplicació Núm. 10 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, d'acord amb el text següent:

(**** El text de la Llei ha estat publicat a part ****).

6. Informe del lliurament de la Quèstia a S.E. el Copríncep Episcopal.

El M.I. Sr. Síndic General indica que, com en anys anteriors, s'ha elaborat un informe sobre el lliurament de la Quèstia a S.E. el Copríncep Episcopal el passat dia 29 de novembre de 1990, informe que ha estat lliurat als MM.II. Srs. Consellers i que és del tenor següent:

(**** L'informe s'adjunta en annex ****).

7. Informació sobre la situació actual del procés constituent.

El M.I. Sr. Síndic General explica que s'ha inclòs aquest punt en l'ordre del dia per tal de deixar constància dels fets que s'han produït en relació amb el procés constituent. Diu que el passat dia 4 de desembre va tenir lloc a París una reunió entre els Serveis d'ambdós Coprínceps per a preparar l'inici del procés, reunió en la qual varen arribar a una sèrie de punts d'acord sobre la forma d'obertura i sobre el funcionament. Afegeix que varen preveure fer la primera reunió el 17 de desembre proppassat i, en el decurs de la mateixa, fer l'obertura per mitjà d'una declaració signada per les tres parts i fixar les modalitats de funcionament i establir el calendari. Continua explicant que aquesta reunió del dia 17 no va poder celebrar-se per problemes de desplaçament dels Serveis de S.E. el Copríncep Francès i per motius de salut del Sr. Veguer Francès i que ha quedat posposada fins a primers del 1991. Manifesta el seu desig de que en el decurs de l'any vinent aquest procés pugui arribar a bona fi i remarca el bon esperit i la voluntat trobats en totes les parts per fer-lo avançar.

El M.I. Sr. Jordi Mas diu que hi ha dos punts que l'inquieten, el primer dels quals és la reunió dels Serveis dels Excms. Srs. Coprínceps a París, en la qual, segons s'ha dit, varen arribar a acords sobre uns punts. Demana si es coneixen aquests punts i li preocupa que es facin aquestes reunions en absència de l'altra part. L'altre punt que li preocupa, diu, és que no sap si la Comissió nomenada pel M.I. Consell General ha arribat ja a algun acord i si té una postura clara per a seure's a la taula de les negociacions.

El M.I. Sr. Síndic General explica que, quant al primer punt, hi havia el dubte de saber si l'obertura del procés es faria per Decret dels Excms. Srs. Coprínceps o per declaració de les tres parts i ara sabem oficiosament que es farà per declaració tripartida, és a dir: Srs. Coprínceps i Consell General. Considera també que és important que s'hagi previst fer una reunió, quina data es fixaria de comú acord, en el decurs de la qual els Serveis dels Coprínceps exposaran els acords als quals varen arribar i el Consell General podrà opinar, cosa que significa que no hi ha cap imposició, sinó que entre ells han establert unes bases mínimes que després es parlaran entre tots.

El M.I. Sr. Josep Garrallà demana si la Comissió del M.I. Consell General ha parlat ja del possible contingut de la Constitució.

El M.I. Sr. Síndic General respon que s'ha fet un seguit de reunions, per a intercanviar idees, i que també es treballa en la recerca d'experts, tot i que considera que les decisions sobre les bases polítiques seran el fruit d'un treball que haurà de fer la Comissió i el Consell General.

El M.I. Sr. Jordi Mas diu que li preocupa que encara no s'hagi treballat sobre el contingut, ja que per seure a la taula de la Comissió Tripartida caldrà tenir idees definides i un text preparat.

El M.I. Sr. Síndic General considera que la primera reunió serà per a fixar el sistema de treball i el calendari, i a partir d'allí s'haurà d'avançar en el contingut per tenir-ho clar.

El M.I. Sr. Josep Cases recorda que S.E. el Copríncep Francès va fer una carta dient que estava disposat a endegar el procés constituent i que, per part Episcopal, es va rebre una carta del M.I. Sr. Delegat Permanent dient que S.E. el Copríncep Episcopal volia rebre als representants del Poble Andorrà. Creu que hi ha alguna cosa que no funciona dins d'aquest procediment i que si ara s'obre el procés constituent sense haver tingut l'entrevista amb S.E. el Copríncep Episcopal és una qüestió que cal aclarir. Afegeix que comparteix la preocupació manifestada pels MM.II. Srs. Jordi Mas i Josep Garrallà respecte als treballs previs sobre el contingut de la Constitució, que cal que faci la Comissió, i que ja va parlar en aquest sentit en una reunió de la Comissió.

El M.I. Sr. Síndic General diu, en relació amb les cartes, que per part de la Mitra semblaria que consideren que el fet de prendre l'acord de començar el procés constituent és suficient i que la voluntat de S.E. el Copríncep ja ha estat expressada llargament a través de diferents medis i reflectida en aquella carta, tot i que creu que, ben segur, es deuen reservar el dret de contestar per escrit si ho consideren necessari.

El M.I. Sr. Josep Garrallà manifesta que comparteix les preocupacions del M.I. Sr. Jordi Mas respecte al sistema de treball i pregunta si ja s'han nomenat els experts.

El M.I. Sr. Síndic General explica que s'han iniciat els contactes per a conèixer les possibilitats de comptar amb els serveis dels Srs. Pere Vilanova i Pierre Raton, tot i que encara no hi ha resultats concrets i afegeix que caldrà tenir en compte les dificultats que pot comportar el trobar persones d'alt nivell tècnic amb la disponibilitat necessària. Considera que serà important mantenir el contacte i en un termini breu, possiblement fer una reunió específica per a tractar tot el relacionat amb la Constitució.

No havent-hi altres intervencions, el M.I. Sr. Síndic General suspèn la sessió. Tot seguit, el M.I. Consell General es desplaça a l'"Hotel Florida" d'Andorra la Vella, per tal de rebre de mans dels Hbles. Srs. Cònsols de les Valls el tradicional "Present" destinat a S.E. el Copríncep Episcopal. Són tres quarts i cinc de dotze del migdia.

P.O. del M.I. Consell General
El Secretari General

V. i P.
El Síndic General

Annex

Informe sobre l'acte de lliurament de la Quèstia a S.E. el Copríncep Episcopal - 29 de novembre de 1990.

El dia vint-i-nou de novembre de mil nou-cents noranta, dijous, una Delegació del M.I. Consell General composta pels MM.II. Srs. Josep Mª Beal Benedico i Josep Casal Puigcernal, Síndic i Sub-Síndic Generals, els MM.II. Srs. Joan Jordi Areny i Miquel Aleix Areny, Consellers Generals de les Parròquies de Sant Julià de Lòria i d'Escaldes-Engordany, respectivament, i el Sr. Carles Santacreu Coma, Secretari General, es desplaçà a La Seu d'Urgell, a l'objecte de lliurar el tradicional tribut de la Quèstia a S.E. el Copríncep Episcopal, Dr. Joan Martí Alanís. Acompanyava a la Delegació el M.I. Sr. Oscar Ribas Reig, Cap de Govern.

A dos quarts de dues de la tarda, aproximadament, la comitiva andorrana, que es desplaçà amb el cotxe oficial i altres vehicles, fou rebuda al Palau Episcopal pels MM.II. Srs. Nemesi Marquès Oste, Delegat Permanent, i Francesc Badia Batalla, Veguer de S.E. el Copríncep Episcopal, els Srs. Joan Massa Sarrado, Secretari de la Delegació Permanent, i Josep Mª Viola Sauret, Secretari de la Vegueria.

S'intercanviaren entre els presents unes cordials salutacions i, un cop en el Saló del Tron, ocuparen els llocs que els assigna el tradicional protocol d'aquest acte.

S.E. el Copríncep saludà tots i cadascun dels membres de la Delegació del M.I. Consell General i passà a ocupar la seva posició, front els membres de la Delegació Andorrana, al bell mig de la Sala. Tot seguit, el M.I. Sr. Síndic General li adreçà el parlament següent:

“Excel.lentíssim Senyor:

És per a tots nosaltres un extraordinari honor al poder-nos trobar davant vostra Excel.lència per a complir amb la tradicional entrega de la Quèstia que, com cada dos anys, us fa la M.I. Sindicatura en nom del M.I. Consell General i en representació del Poble Andorrà.

Aquesta cerimònia, que ha sobreviscut a molts segles d'història, ha estat sempre un reconeixement dels andorrans a la figura dels seus Coprínceps i això en tots els moments i circumstàncies que la nostra petita terra andorrana ha viscut, durant els seus més de 700 anys d'existència.

Avui, Excel.lentíssim Senyor, l'entrega de la Quèstia representa una vegada més els estrets lligams que sentim amb Vós, i es passa en un moment en què s'albira un nou canvi substancial en el caminar històric del País.

Novament Andorra i els seus Coprínceps, com a garants d'una estructura i unes llibertats poc corrents en el nostre món, es disposa a preparar-se per a afrontar el futur amb estabilitat i seguretat.

Tal que es féu en el 1419 i el 1866, el nostre País ha demostrat la seva voluntat d'adaptar-se a les estructures de la societat i l'àrea geogràfica en què ens movem i ha

rebut, com en aquelles ocasions, el suport dels Coprínceps i no solament el suport sinó la més decidida col.laboració.

Andorra, sense oblidar molts altres problemes i qüestions que té pendents de solució, necessita i vol avui, una Constitució.

El procés constituent que estem iniciant és certament d'una importància cabdal. Aquest procés resulta d'un desig repetidament exposat per molts andorrans i, recollit enguany pel Consell General per unanimitat i hereu de moltes veus que propiciaren l'inici del procés de Reforma en el 1978, està destinat ha ser l'instrument definitiu de l'actualització de les nostres institucions. I parlo conscientment d'actualització, perquè malgrat algunes opinions, el més sovint desconeixedores de la realitat del País, els andorrans hem sentit sempre un respectuós orgull de les nostres estructures i sistema institucional. A més d'aquesta actualització, en el text constitucional caldrà tenir present, —entre molts altres temes— que avui la societat que ens envolta respira aires nous i que, de més en més, vol caminar de forma unificada i els andorrans volen fer-ne part, tot i preservant les nostres peculiaritats bàsiques que han permès la nostra supervivència.

Europa, el vell continent, evoluciona espectacularment i ens ha d'influenciar inevitablement. El seu esperit social ens empeny a donar forma a allò que a Andorra ha estat pràctica habitual, heretada dels nostres avantpassats: la solidaritat entre els homes i dones de les nostres terres i la garantia dels Drets Fonamentals de la persona.

La facilitat naixent de circulació de persones entre els països i la necessitat de reforçar-nos a nivell interior, ens obliga a obrir les portes a nous ciutadans andorrans, seguint amb el tradicional esperit acollidor dels andorrans.

Finalment, i per a no estendre'm excessivament en aquestes consideracions, les noves relacions comercials del nostre país amb Europa, confirmades el passat dia 23 pel Parlament Europeu, ens portaran a una adaptació econòmica potser menys brillant però, cal esperar-ho, més segura cara al futur.

Al mateix temps i en contrapartida, els andorrans podrem assolir velles aspiracions. El ressorgir de les minories, reforça les nostres pretensions de ser un vertader Estat de Dret. La nova situació ens permetrà de participar en els diferents fòrums internacionals i els andorrans podrem circular, sense sentir-nos inferiors, per tot el món.

Allò però que els andorrans ressentirem com a canvi més substancial en aquest text constitucional, serà les noves relacions amb els nostres Coprínceps, o sia, el traspàs de la sobirania als ciutadans andorrans, sota l'alta garantia dels Coprínceps; serà la constatació escrita d'allò que, si bé era sovint una pràctica habitual, no sempre es portava a les seves màximes conseqüències.

Els andorrans serem, definitivament, responsables dels nostres actes i del nostre futur.

Tot això, Excel.lentíssim Senyor, serà possible gràcies a la voluntat del nostre Poble i a la dels nostres Coprínceps que, i s'ha de dir, en el vostre cas és coneguda des de fa temps.

El procés constituent s'iniciarà en breu i els andorrans, conscients de les nostres responsabilitats, sabrem trobar entre tots, elegits i ciutadans, les vies d'acord entre nosaltres, així com les sabrà trobar la Comissió Tripartida, de manera que en el curs de l'any 1991 puguem portar un text consensuat a l'aprovació del Poble Andorrà.

D'aquesta manera la data del 1991 s'afegirà a les dates del 1278, 1419 i 1866 per a configurar l'història del nostre país cara a l'esdevenidor.

Esdevenidor en el qual cada dos anys els andorrans acudirán davant el seu Copríncep Episcopal per a complir, a través de la Quèstia un acte de reconeixement i respecte envers la figura tradicional que representa.

Visca els Coprínceps!!
Visca Andorra!!”

S.E. el Copríncep respongué a les paraules del M.I. Sr. Síndic General amb el parlament següent:

“Molt Il.lustre Senyor Síndic i
Sub-Síndic Generals de les Valls,
Molt Il.lustres Senyors,

M'agrada llegir el Manual Digest, fa poc editat magníficament pel M.I. Consell que presidiu, i entrar en les essències de la nostra tradició andorrana. Allí hi trobo una màxima, la 48, que diu:

“Per ningun motiu redimir-se de la Qüistia, y drets, que les Valls pagan asos Prínceps, y Srs. Bisbes de Urgell, y Comte de Foix, ni tampoc procurar altra Justicia que la que han tingut fins al present. Lo mes solido y ferm fonament, y de las millors disposicions de la conservació de las Valls, en lo natural i fisich, ha estat lo administrar Justicia per medi de sos ministres... y la Qüistia y drets, que adits Srs. se hapagat ja desde el temps dela antiguitat, casi sempre sense augment, ni disminucio.”

Per això, i recordant fins i tot els juraments de fidelitat de les antigues concòrdies heu vingut avui a casa meva a presentar una vegada més la Quèstia i a refermar els vincles d'Andorra amb el Bisbe d'Urgell, i l'Església d'Urgell, que Antoni Fiter i Rossell descriu amb paraules de fervent devoció, com a mare dels pobles del Pirineu i especialment d'Andorra.

Les vostres paraules, Molt Il.lustre Senyor, han renovat en mi l'emoció d'una de les més grans fidelitats a la que està vinculada la meva vida des de fa vint anys, en el 62 aniversari del meu naixement que avui celebraré amb la vostra companyia i la dels altres elegits pel poble d'Andorra.

És la primera vegada que ens reunim solemnement després que accedíreu per voluntat popular als càrrecs d'alta representació que exerciu. Segueixo amb interès el treball de tots vosaltres i del vostre Govern. Encomano a Déu les vostres vides i famílies i us desitjo bon ànim i encert en la gestió de la cosa pública.

Vós, Molt Il.lustre Sr. Síndic, heu estat objecte de la preocupació de tots per la dolorosa malaltia que us ha colpit severament i per això avui fem festa al veure-us amb nosaltres i al saber que heu retornat al treball, superant dificultats i limitacions amb el cap clar i la voluntat ferma de servir el bé comú. La vostra plena recuperació és l'esperança segura de la vostra família i del vostre poble.

En el camí que fem de sintonitzar amb Europa, no puc deixar de felicitar-nos pel bon èxit de l'acord comercial amb la C.E.E., que el Parlament Europeu ha aprovat fa pocs dies. Hem donat el pas més important i el nostre país farà el necessari esforç d'adaptació.

La nostra harmonització amb Europa no es redueix als aspectes econòmics, sinó que té una vertent política, social, i cultural. La setmana passada fou signada la "Carta de París per una nova Europa", amb la nova esperança d'haver-se acabat la guerra freda i com un acte de fe en les virtuts de la democràcia i del respecte als Drets de l'Home i les llibertats fonamentals, la prosperitat a través de la llibertat econòmica i la justícia social. Sé que us dol l'absència d'Andorra i a mi també em dol. Bé sabeu com m'he esforçat des d'anys pel reconeixement internacional d'Andorra i pel reconeixement jurídic dels Drets Humans al Principat. Ens conforta, però, i ens estimula el fet que els altres països d'Europa ens animen a tots a caminar en aquesta direcció. El Consell d'Europa s'ocupà recentment de nosaltres i en la Resolució 946 d'aquest mateix any ens recomana dotar-nos d'una Constitució escrita que fixi els drets i llibertats dels ciutadans i que hauria d'ésser adoptada per Referèndum del poble andorrà. El dret d'associació, el dret laboral, la legislació social d'acord amb les normes europees, el suavitzar les normes d'adquisició de la nacionalitat a fi de realitzar una progressiva integració dels residents estrangers, formen part de la tasca política a realitzar per a esdevenir una autèntica democràcia i ésser reconeguts per la família de les nacions.

En els canvis històrics del País el M.I. Consell, al qui representeu, va matinejar quan a l'abril del 1978 va aprovar la "Memòria sobre la reforma institucional" i ens la va presentar als Coprínceps. Està inspirada en les modernes doctrines constitucionals i es demanava la transformació del Principat en un Estat de Dret. En aquell moment, i ara també, jo i vosaltres partim de les mateixes premisses: el reconeixement de la sobirania d'Andorra i de la seva necessitat de transformar-se en un modern Estat de Dret i de participar en la vida de la comunitat internacional, així com de la necessitat d'oferir als nostres ciutadans un "status" de llibertats i drets amb garantia constitucional. Salvaguardats aquests valors suprems, la Constitució, que jo auspicio des de temps, ha de conferir al M.I. Consell General de les Valls i al M.I. Govern les responsabilitats que deriven de l'adopció del principi constitucional de la divisió de poders, la qual és inherent a la idea de l'Estat de Dret.

L'Excm. Sr. Copríncep Francès, té ganes, com jo, d'iniciar tot seguit un treball conjunt per a donar els passos més importants de la Reforma fa temps començada. En els propers dies els seus col.laboradors i els meus es trobaran amb aquest fi.

Torno a pensar en les màximes del Manual Digest: "Conservar las antigallas, tant sepuga... (21). Examinar los negocios, y Cosas de Espacio tant, que se puga, ... (8)" i afegeix: "pero determinados Executarlas ab prestassa". No és malaguanyat el temps passat en ponderacions. La filosofia abans mencionada significa que no som un poble revolucionari. Anem fent camí. I caldrà fer-lo amb generositat. Tots hem de cedir en ordre al bé comú, la pau i el futur d'Andorra. Perquè tots aquests béns estarien amenaçats si no acabàvem bé la profunda reforma política que estem fent. Entrar en una nova època de la història, bastir una nova Andorra, més justa i gran, i segura, és el que volem, encara que sigui pagant un preu de renúncies i sacrificis. La democràcia no consisteix en fer valer solament els propis drets i privilegis, sinó en reconèixer també els dels altres. En cedir en alguna cosa. La màxima 35 del Manual Digest, amb la que vull acabar, ens recomana de "Prevenir los mals, sangrantse antes no vinga la malaltia.

Es dir, que antes no vingan los trencacaps, y disgustos prevenirlos, costejant encaraque sian alguns interessos, y perjudicarse en alguna Cosa, per evitar grave dany”.

La disposició a cedir, si cal, per a trobar un nou equilibri més just i actual pot ésser una bona disposició espiritual per a emprendre la nova i important etapa de la reforma.

Fent memòria del nostre gloriós i antiquíssim passat recordant i renovant la unió d'Andorra amb el Bisbe Príncep i amb l'Església d'Urgell, amb el cor obert a la fraternitat, especialment amb els andorrans i amb els que viuen i treballen a Andorra, amb l'esperança ferma de concloure decididament el procés constitucional obert, amb auguris de prosperitat, justícia i pau, us vull demanar que crideu amb mi ben fort.

Visca Andorra!!”

Acabats els parlaments, el M.I. Sr. Síndic General féu entrega a S.E. el Copríncep d'un sobre clos que contenia nou-centes Pessetes en moneda del Banc d'Espanya, import de la Quèstia.

Finalitzada la cerimònia, S.E. el Copríncep, acompanyat dels seus Serveis, rebé al seu despatx els membres de la Delegació del M.I. Consell General i el M.I. Sr. Cap de Govern. Amb tots ells conversà durant una bona estona sobre temes diversos relacionats amb el Principat.

A un quart de tres de la tarda, aproximadament, els presents s'adreçaren a una de les dependències del Palau, on tingué lloc un àpat oficial presidit per S.E. el Copríncep Episcopal.

En el decurs del dinar S.E. el Copríncep mantingué una animada conversa amb els membres de la Delegació Andorrana, en la què es tractaren novament temes d'interès general i relacionats amb Andorra, així com amb el procés constituent. A un quart de cinc de la tarda, aproximadament, S.E. el Copríncep s'acomiadà dels membres de la Delegació del M.I. Consell General i del M.I. Sr. Cap de Govern, i aquests, acompanyats pels Serveis de S.E. el Copríncep s'adreçaren al pati interior del Palau, des d'on retornaren al Principat amb els respectius vehicles.

Casa de la Vall, 5 de desembre de 1990.